מהדורה למורה – עץ בחורף

- מטרה: הבנת הקטע "עץ בחורף" (שיר), זיהוי לשון ציורית, פרשנות וכתיבה רפלקטיבית: "המסע שלי פנימה".
- זמן מומלץ: 35 דקות
- מסלול: רגיל · חט״ב (ז׳–ט׳)
- הפעילות באתר: https://masa-pnima-horef.sites.tab.bot/p02.html

הנחיות להפעלה

- רעיון מרכזי: לא כל צמיחה נראית מבחוץ; גם בתקופת "חורף" משהו בנו מתחזק. מומלץ להקריא את הקטע בקול לפני העבודה.
- תזכורת עדינה: בדף זה אין תשובות נכונות או לא נכונות על הרגשות שלנו. שיתוף הוא תמיד מרצון. אם עולה משהו כבד – אפשר לפנות למבוגר או למבוגרת שסומכים עליהם.

מפתח תשובות

חלק	#	תשובה
חלק א׳	1	ב – כעץ שנגמר לו
	2	ב – בשורשים
	3	ב – גם כשלא רואים, משהו יכול לצמוח בפנים
	4	"מסכן, נגמר לו."
	5	"לא קר לך?"
חלק ב׳	1	לא נכון – העץ "לא מתבייש".
	2	נכון
	3	נכון
חלק ג׳	1	העץ לא מת; הכוח שלו עבר פנימה, לשורשים – הוא נח ושומר על עצמו.
	2	הדוברים משווים את עצמם לעץ: גם כשנדמה שאין בנו דבר, יש צמיחה פנימית סמויה.
חלק ד׳	1	האנשה – לשורשים ניתנה פעולה אנושית – לחישה.
	2	דימוי – הירוק נשמר עמוק וחזק בפנים, כמו סוד ביד סגורה.
	3	דימוי – העץ מושווה לסבא סבלני ורגוע.
חלק ה׳	1	עמדה + נימוק מהשיר + דוגמה.
חלק ו׳	—	תוכן אישי ורלוונטי, מבנה (פתיחה–אמצע–סיום), שימוש באמצעי ציורי אחד לפחות, לשון תקינה.

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

עץ בחורף – דף תרגול

עץ בחורף

העץ שבחצר
הוריד את כל עליו.
עומד בגשם חשוף
ולא מתבייש.

עוברים ושבים אומרים:
"מסכן, נגמר לו."
העץ שותק,
ושורשיו לוחשים:

"אני לא נעלם,
אני רק נכנס פנימה.
את הירוק שלי אני שומר
כמו סוד בתוך אגרוף קפוץ."

הרוח מנערת את ענפיו,
הגשם שוטף את גזעו,
והוא עומד במקומו
סבלני כמו סבא.

ציפור קטנה נחה
על ענף חשוף
ושאלה: "לא קר לך?"
והעץ חייך בקליפתו.

כי לא כל צמיחה
נראית מבחוץ;
יש צמיחה שקטה
שמתרחשת בשורשים.

באביב יציצו בו
עלים קטנים, רכים,
וכולם יופתעו –
רק העץ ידע מזמן.

וגם אנחנו, לפעמים,
כשנדמה שאין בנו דבר,
יכולים להיזכר בעץ:
משהו בנו צומח בשקט.

חלק א׳ – איתור והבנה

הקיפו את התשובה הנכונה, וענו במשפט שלם.

1. איך העוברים והשבים רואים את העץ?

(א) כעץ חזק ושמח (ב) כעץ שנגמר לו (ג) כעץ מלא פירות

2. איפה, לפי השיר, מתרחשת "הצמיחה השקטה"?

(א) בענפים (ב) בשורשים (ג) בעלים

3. מה המסר של השיר?

(א) עצים לא צריכים מים בחורף (ב) גם כשלא רואים, משהו יכול לצמוח בפנים

(ג) כדאי לכרות עצים בחורף

4. מה אומרים העוברים והשבים על העץ?

5. מה שואלת הציפור את העץ?

חלק ב׳ – נכון או לא נכון

סמנו ✓ במשבצת המתאימה. אם המשפט לא נכון – תקנו אותו בעל־פה או בשורה מתחת.

#	משפט	נכון	לא נכון
1	העץ מתבייש כי אין לו עלים.	◯	◯
2	הציפור שואלת את העץ אם קר לו.	◯	◯
3	באביב רק העץ לא הופתע.	◯	◯

חלק ג׳ – פרשנות

ענו בשניים–שלושה משפטים. הביאו ראיה מהקטע.

1. מה פירוש השורה "אני לא נעלם, אני רק נכנס פנימה"?

2. מה הקשר בין הבית האחרון לבין שאר השיר?

חלק ד׳ – לשון ציורית

לכל ביטוי כתבו את סוג האמצעי (דימוי / מטאפורה / האנשה / ניגוד / חזרה) ומה הוא מוסיף לקטע.

#	הביטוי	סוג האמצעי	מה הוא מוסיף?
1	ושורשיו לוחשים		
2	כמו סוד בתוך אגרוף קפוץ		
3	סבלני כמו סבא		

חלק ה׳ – הערכה

הביעו עמדה ונמקו.

1. האם לדעתכם הדימוי של העץ בחורף מתאים לתיאור תקופות קשות אצל אנשים? נמקו.

חלק ו׳ – המסע שלי פנימה ✍️

כתבו על משהו שצמח בכם "בשקט", בלי שאיש ראה – כישרון, הרגל, אומץ – ואיך גיליתם אותו.

- כתבו 6–10 שורות.
- השתמשו לפחות בדימוי אחד או בהאנשה אחת.
- אין צורך לשתף – הכתיבה שלכם.

✂️

🎟️ כרטיס יציאה

משפט אחד מהקטע שאני לוקח/ת איתי:

מילה אחת שמתארת איך הרגשתי בקריאה: